

Økologisk småfe

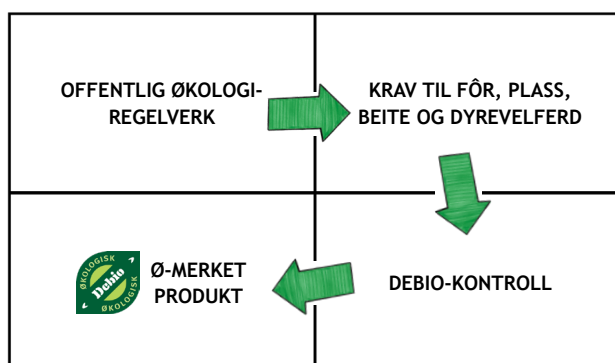
Økologisk småfehold følger de offentlige reglene for økologisk produksjon. Reglene stiller egne krav til blant annet plass, løsdrift, beite, fôr og melk til lam og kje. For sau og geit handler økologisk produksjon særlig om fri bevegelse, tilgang til beite, økologisk fôr med høy andel grovfôr, og at lam og kje får naturlig melk.

Kort fortalt

Økologisk småfehold har egne krav til dyrevelferd, plass, beite og fôr. Sammenlignet med ikke-økologisk småfehold betyr det blant annet krav til inneareal, løsdrift, tilgang til beite, økologisk fôr med høy andel grovfôr, og at lam og kje får naturlig melk.

HVA BETYR Ø-MERKET?

Ø-merket er det offisielle merket for økologisk mat i Norge. Merket viser at maten er produsert, bearbeidet og solgt i tråd med det offentlige økologiregelverket. I Norge er det Debio som kontrollerer og godkjenner økologisk produksjon for Mattilsynet. For å kunne bruke Ø-merket må produksjonen kontrolleres og godkjennes. Regelverket kommer i tillegg til de andre kravene som gjelder for norsk matproduksjon.

HVA SKILLER ØKOLOGISK SMÅFEHOLD FRA IKKE-ØKOLOGISK SMÅFEHOLD?

Økologisk småfe skal ha minst 1,5 kvadratmeter inne per dyr, og 0,35 kvadratmeter for lam/kje. For ikke-økologisk småfehold finnes det ikke et tilsvarende minstekrav til inneareal. Alle sauer og lam skal gå i løsdrift hvor minst halvparten av gulvet skal være tett, og de skal ha tilgang til uteareal, fortrinnsvis beite. Lam og kje skal fra fødselen få naturlig melk, helst morsmelk, i minst 45 dager. Minst 70 prosent av fôret skal komme fra egen gård eller regionen, og for dyr over seks måneder skal minst 60 prosent av dagsrasjonen være grovfôr som gress, høy, silo og rotvekster. Blir et dyr sykt, skal det behandles, og ved bruk av legemidler med tilbakeholdelsestid er denne dobbelt så lang som i ikke-økologisk landbruk.

TEMA	MINIMUMSKRAV ØKOLOGISK PRODUKSJON	MINIMUMSKRAV IKKE-ØKOLOGISK PRODUKSJON
Inneareal	Minst 1,5 kvadratmeter per dyr; 0,35 kvadratmeter for lam/kje.	Ikke definert minstekrav til inneareal.
Løsdrift	Alle småfe skal gå i løsdrift.	Ikke samme krav.
Melk til lam og kje	Naturlig melk, helst morsmelk, i minst 45 dager.	Ingen tilsvarende krav.
Fôr	Krav om økologisk fôr. Minst 70 prosent fra egen gård eller regionen.	Ingen tilsvarende krav til økologisk fôr.
Grovfôr	Minst 60 prosent av dagsrasjonen for dyr over seks måneder.	Ingen tilsvarende krav.
Legemidler	Dobbelt så lang tilbakeholdelsestid som i ikke-økologisk landbruk.	Ordinær tilbakeholdelsestid.

ØKOLOGISK SMÅFEHOLD OG BÆREKRAFT

Produksjon av mat påvirker miljøet. Utslipp, arealbruk, jordhelse, biologisk mangfold og bruk av hjelpemidler i produksjonen er viktige deler av dette bildet. Økologisk landbruk jobber for å redusere flere av disse belastningene. Det skjer blant annet gjennom forbud mot syntetiske sprøytemidler og lettløselig mineralgjødning, krav til økologisk fôr og større fokus på lokale ressurser og kretsløp.

For småfehold er beite, fôr, dyrevelferd og ressursbruk særlig relevant. Småfehold er tett knyttet til beitebruk: beiting gir dyrene mulighet til å oppføre seg naturlig og gjør det mulig å utnytte lokale fôrressurser. I økologisk småfehold er dette koblet til krav om økologisk fôr og en høy andel grovfôr.

Dyrevelferd spiller en sentral rolle i økologisk landbruk. Dyrene skal kunne bevege seg fritt og oppføre seg naturlig, og ha god plass både ute og inne. For sau og geit betyr det blant annet løsdrift, krav til inneareal, krav til tett gulv, tilgang til beite, økologisk fôr med høy andel grovfôr og naturlig melk til lam og kje.

Markedstall fra 2025

2,6 prosent av sau og lam var økologiske.

165 tonn økologisk småfekkjøtt ble solgt som økologisk. 549 tonn ble produsert.

39 prosent av det økologiske småfekkjøttet ble solgt som økologisk.

Småfekkjøtt er det eneste økologiske kjøttet som produseres i alle fylker.

EUs mål er 25 prosent økologisk landbruk innen 2030.

Norges mål er 10 prosent økologisk jordbruksareal innen 2032.

HVORFOR BØR DU VELGE ØKOLOGISK SMÅFE?

Økologisk småfehold gir forbrukere, innkjøpere og andre aktører et alternativ der produksjonen har strengere krav til dyrevelferd, fôr, beite og ressursbruk. Ø-merket viser at produksjonen skjer etter de offentlige reglene for økologisk mat.

